

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 30/2005 rd

Regeringens proposition om godkännande av ändringarna av bilaga IV till protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringarna som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 november 2005 en proposition om godkännande av ändringarna av bilaga IV till protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i ändringarna som hör till området för lagstiftningen (RP 188/2005 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har miljöutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (MiUU 42/2005 rd) har bifogats detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Minna Kivimäki, kommunikationsministeriet
- överinspektör Outi Väkevä, miljöministeriet
- sjöfartsöverinspektör Jorma Kämäräinen och inspektör Jorma Helavuori, Sjöfartsverket.

PROPOSITIONEN

Internationella sjöfartsorganisationen IMO:s kommitté för skydd av den marina miljön godkände 2004 ändringarna till bilaga IV till 1978 års protokoll till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (den s.k. Marpol 73/78-konventionen). Ändringarna innebar att hela bilagan sågs över. Den innehåller bestämmelser om förhindrande av

förorening som föranleds av toalettavfall från fartyg. Den nya bilagan trädde i kraft internationellt den 1 augusti 2005. Finland har meddelat IMO att ändringarna träder i kraft för Finlands del först efter ett uttryckligt godkännande. Avsikten är att den reviderade bilagan och lagen om sättande i kraft av bilagan sätts i kraft genom förordning av republikens president.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är motiverad och nödvändig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande anmärkningar.

Den reviderade bilagan trädde i kraft internationellt den 1 augusti 2005. Finland har meddelat Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) att ändringarna träder i kraft för Finland del först efter ett uttryckligt godkännande. Utskottet noterar att Finland genom att godkänna den reviderade bilaga IV också internationellt förbinder sig till de gällande bestämmelserna, och därmed kan vi fullt ut delta bl.a. i det framtida arbetet för att förbättra bilagan. Även om vår nationella lagstiftning, som bygger på den ursprungliga Marpol 73/78-konventionen, i vissa avseenden är strängare än den ändrade bilagan, är skillnaden i praktiken av föga betydelse för miljöskyddet. Enligt kommunikationsministeriet sporrar vår avlämningsplikt i fråga om toalettavloppsvatten och det s.k. ingen specialavgift-systemet fartygen att avlämna sitt avfall i land.

Enligt miljöministeriet tänker Finland ta ett initiativ vid kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö (Helsingforskommissionen) om att skärpa till utsläppskraven i Östersjön. Helsingforskommissionen (HELCOM) kan i så fall anta en rekommendation om att fördragsparterna förbjuder fartyg som för deras flagg att dumpa toalettavloppsvatten i Östersjön, medan en sådan bestämmelse kan utsträckas till länder som för andra länders flagg endast genom IMO. Miljöministeriet anser det ändå vara viktigt att vi först godkänner bilaga IV till Marpolkonventionen, eftersom initiativet till skärpta regler kan tas först efter det.

Miljöutskottet påpekar i sitt utlåtande för kommunikationsutskottet att kraven i bilaga IV till Marpolkonventionen, trots att länderna i Helsingforskonventionen förbjudit lindrigare krav, inte är tillräckligt stränga med tanke på Östersjön och Finska viken. Systemet med ingen specialavgift påverkar inte läget i någon nämnvärd

utsträckning. De anläggningar som avses i bilaga IV kan endast desinficera avloppsvattnet, dvs. närmast avlägsna kolibakterier och finfördela avfallet för att minska den visuella olägenheten. De ämnen som främst orsakar eutrofiering, dvs. fosfor och kväve, avlägsnas eller minskas inte med hjälp av anläggningarna. Avståndskrav är oväsentliga när det gäller eutrofieringsproblemet, eftersom näringsämnen belastar havet oavsett var de dumpas. De kryssningsfartyg med ca 2 000 passagerare som dumpar avloppsvattnet i sjön belastar således årligen Östersjön lika mycket som en stad med 40 000 invånare vars avloppsvatten renas i ett för ändamålet anpassat reningsverk.

Miljöutskottet anser det vara nödvändigt att kraven avseende toalettavloppsvatten i Östersjön skärps så snabbt som möjligt. Bilaga IV bör ändå godkännas, även om den inte är acceptabel med avseende på miljöskydds målen, eftersom Finland genom att godkänna bilagan kan delta i det framtida arbetet för att förbättra bilagan. Vidare anser miljöutskottet det vara viktigt att övervakningen skärps samt att man satsar på utbildning och rådgivning och ser till att systemet fungerar. Utskottet anser också att Finland måste visa handlingskraft i denna fråga och aktivt försöka få länderna i Helsingforskonventionen att ta initiativ inför IMO om att Östersjön bör utses till ett specialområde enligt bilaga IV till Marpolkonventionen där all dumpning av toalettavfall i havet är förbjuden.

Kommunikationsutskottet pekar på att Östersjön, men undantag av de ryska territorialvatten, nyligen tilldelats IMO-status av särskilt känsligt havsområde. Utskottet framhåller att man för att bekämpa eutrofieringen av Östersjön måste åtgärda alla eutrofierande utsläppskällor och kräva att alla skall vidta åtgärder för att minska utsläppen. Med tanke på detta och med hänvisning till miljöutskottets utlåtande anser kommunikationsutskottet att man måste skärpa kraven i fråga om toalettavfall på Östersjön så snabbt som möjligt och att Finland måste gå bränschen för denna fråga och aktivt sträva efter att

de länder som är parter i Helsingforskonventionen tar ett initiativ för att IMO skall utse Östersjön till ett specialområde enligt bilaga IV till Marpolkonventionen där all dumpning av toalettavfall i havet är förbjuden.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kommunikationsutskottet

att riksdagen godkänner ändringarna av bilaga IV till protokollet av år 1978 till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg, och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 2 december 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Leena Harkimo /saml
Saara Karhu /sd
Risto Kuisma /sd
Reijo Paaajanen /saml

Erkki Pulliainen /gröna
Pertti Salovaara /cent
Arto Seppälä /sd
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /saml
ers. Lyly Rajala /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.